

Stockholms
universitet

Kriminologiska institutionen

Varför gäng?

En kvalitativ studie om valet att gå med i
ett kriminellt gäng

Examensarbete 15 hp

Kriminologi
Kriminologi, kandidatkurs (30 hp)
Höstterminen 2014
Hanna Christoffersen

Sammanfattning

Denna kvalitativa studie bygger på fyra intervjuer med fyra före detta medlemmar av kriminella gäng. Syftet med studien är att söka förståelse för varför vissa individer söker sig till gäng. Frågeställningarna berör dels valet att gå med i gäng och dels vilka konsekvenser, negativa och positiva, som intervjudeltagarna har upplevt att gängmedlemskapet har inneburit. Intervjuerna har analyserats med en tematisk analysmetod, resultatet presenteras senare utifrån tre huvudteman som analysmetoden har föranlett; varför intervjupersonerna började begå kriminella handlingar, varför intervjupersonerna sökte sig till gäng samt konsekvenser av gängmedlemskapet.

Sutherlands teori om differentiella associationer och Kleins begrepp ”*master identity*” utgör denna studies teoretiska utgångspunkt. Sutherlands teori menar på att brottsligt beteende lärs ut av individens närmaste omgivningskrets och Kleins begrepp ”*master identity*” syftar till att gängmedlemmar har en ihärdig identitet som just gängmedlem. Teorin och begreppet kommer att diskuteras i förhållande till studiens resultat med målsättningen att skapa förståelse för varför vissa individer söker sig till gäng.

Resultaten visar på att droger har funnits i samtliga intervjudeltagares liv och har i olika utsträckning påverkat deras val att gå med i gäng. Tillhörighet, skydd från andra kriminellt belastade individer och möjligheten att expandera den egna försäljningen av narkotika uppgavs också som orsaker till att söka sig till gäng. Vad gäller konsekvenser berättade intervjudeltagarna bl.a. om konflikter både internt och externt vilket för två av dem ledde till att de fick flytta till en ny bostadsort.

NYCKELORD: varför gäng?, konsekvenser av gängmedlemskap, differentiella associationer, master identity.

Innehållsförteckning

1. Inledning	5
1.1. Introduktion	5
1.2. Syfte och frågeställningar	6
1.3. Disposition	6
1.4. Avgränsning	7
1.5. Definitioner	7
1.5.1. Gäng	7
1.5.2. Hur begreppet ”gäng” används i denna uppsats	8
1.5.3. Strukturerat gäng	9
1.5.4. Ostrukturerat gäng	9
1.5.5. Medlem i gäng	9
2. Tidigare forskning	9
2.1. Amerikansk forskning	9
2.1.1. F. M. Thrasher	9
2.1.2. M. W. Klein	10
2.1.3. A. K. Cohen	11
2.2. Svensk forskning	12
2.2.1. J. Sarnecki	12
2.2.2. BRÅ, MC-Brott	12
2.3. Vad skiljer den amerikanska och svenska forskningen åt?	13
3. Teoretisk utgångspunkt	13
3.1. E.H. Sutherland, Differentiella Associationer	14
3.2. M.W. Klein, begreppet ”Master Identity”	15
3.3. Kritik	16
4. Metod	16
4.1. Varför kvalitativ metod och semistrukturerade intervjuer?	16
4.2. Tillvägagångssätt	17
4.2.1. Insamling av material och urval	17
4.2.2. Intervjusituationen och genus i intervjusituationer	17
4.2.3. Inspelning och transkribering	18
4.2.4. Analysmetod	19
4.3. Kritik	19
4.3.1. Kvalitativ metod och snöbollsurval	19
4.3.2. Tematisk analysmetod	20
4.4. Reliabilitet och validitet	21
4.5. Forskarroll och förförståelse	21
4.6. Forskningsetik	22
4.7. Intervjudeltagarna	23
5. Resultat och analys	23
5.1. Varför intervjupersonerna började begå kriminella handlingar	23
5.2. Varför intervjupersonerna sökte sig till gäng	25
5.3. Konsekvenser av medlemskapet i gänget	26
5.3.1. Negativa konsekvenser	26
5.3.2. Positiva konsekvenser	27
6. Diskussion	28
6.1. Avslutande diskussion	28

6.2. Slutsats	32
6.3. Vidare forskning.....	33
6.4. Tack.....	33
7. Referenser	34
7.1. Litteraturförteckning	34
7.2. Övriga källor	35
8. Bilaga: Intervjuguide	36

1. Inledning

1.1. Introduktion

“Gangs seems to promise more than they can deliver... You join the gang for protection, and yet being in the gang makes you more vulnerable. You join the gang for excitement, and you spend most of your time waiting around for something to happen... You join the gang for a sense of belonging, and yet the gang has proven to be one of the most undependable forms of human association... You join the gang for status, and yet that exposes you to the status threats that all youngsters experience, but without... supportive adult(s).

(Short i Klein, 1995, s.80)

Citatet är hämtat ur Kleins bok ”*The American Street Gang*” (1995), Klein hämtade i sin tur citatet från en föreläsning av Dr. Short. Här beskrivs förväntningar på vad det innebär att vara en del av ett gäng. Det är förväntningar om bl.a. spänning, skydd och tillhörighet.

Förväntningar som aldrig infrias. Verkligheten visar sig istället vara raka motsatsen.

I Sverige finns det idag ett begränsat utbud av kriminologisk forskning om kriminella gäng jämfört med USA. Det europeiska och svenska intresset för ämnet tycks dock ha ökat under de senaste åren sett till den ökade forskningsfrekvensen, men är storleksmässigt långt ifrån USA där forskning har bedrivits på området sedan 1920-talet (Sarnecki, 2010, s.65). Delar av den amerikanska forskningen beskriver hur ingångsprocessen till gäng går till¹ vilket kan åsidosätta människorna som det egentligen handlar om, gängmedlemmarna, och deras egna perspektiv. Vad är det då som gör att vissa människor väljer att gå med i gäng? Enligt Sutherland lärs brottsligt beteende ut genom interaktion mellan individen och dennes närstående umgängeskrets, i vilken kriminella handlingar har normaliserats (1992). Cohen ser till ett något vidare perspektiv än Sutherland och diskuterar i boken ”*Delinquent Boys: The Culture of the Gang*” (1955) klasskillnader som upphov till brottsligt beteende bland unga (pojkar). När en individ har etablerat ett brottsligt beteende kan det anses vara förståeligt att denne söker sig till miljöer – gäng – där likasinnade individer finns, något som bl.a. Thrasher skriver i ”*The Gang*” (1927). Dock saknar jag forskning med enskilda individers berättelser som utgångspunkt. Jag tror att kunskap på området kan uppnås både genom att belysa orsaker

¹ Bolden, C (2013): ”Tales From the Hood: An Emic Perspective on Gang Joining and Gang Desistance”.

ur ett samhällsperspektiv, t.ex. Cohens teori om klasskillnader, och ur ett individperspektiv. Genom att bedriva forskning där specifika individer och deras egna berättelser inkluderas kan samhället (skola, polis, kriminalvården etc.) förhoppningsvis omvandla konkret² kunskap till aktion och vidareutveckla både förebyggande och repressiva åtgärder. Målet med denna uppsats är att bidra till den svenska kriminologiska forskningen om gäng genom att lyfta (före detta) gängmedlemmars egna perspektiv och förklaringar till varför just de gick med i gäng.

1.2. Syfte och frågeställningar

Syfte

Syftet med uppsatsen är att söka förståelse för varför *vissa personer* söker sig till kriminella gäng och belysa de konsekvenser som följer av gängmedlemskapet.

Frågeställningar

- Hur förklarar före detta medlemmar av kriminella gäng deras val att gå med i ett kriminellt gäng?
- Vilka konsekvenser, negativa och positiva, uppger dessa personer att medlemskapet gav?

1.3. Disposition

I detta inledande kapitel presenteras uppsatsens syfte och frågeställningar. Studiens avgränsning presenteras följt av ett avsnitt med definitioner. Nästkommande kapitel tar upp den tidigare forskningen, detta sker uppdelat i amerikansk och svensk forskning. Kapitlet avslutas med dels en kort jämförelse av amerikansk och svensk forskning och dels vad denna uppsats önskar att bidra med. I det tredje kapitlet presenteras och förklaras valet av den teoretiska utgångspunkten som utgörs av Sutherlands teori om differentiella associationer samt Kleins begrepp ”master identity”. I kapitel fyra behandlas studiens metod där tillvägagångssättet beskrivs och problematiseras. Reliabilitet och validitet, forskarroll och förförståelse samt etiska överväganden behandlas även i metodavsnittet. Därefter presenteras resultatet tillsammans med en analys där den tidigare forskningen tillämpas på resultatet (kapitel fem). I det avslutande sjätte kapitlet diskuteras studiens resultat i förhållande till den

² Se kapitel 5. Resultat och analys, intervjudeltagarna berättade om specifika orsaker till varför de började begå brott.

teoretiska utgångspunkten, även Thrasher och Cohen kommer att nämnas i detta avsnitt. Förslag på vidare forskning ges och uppsatsen avslutas med ett par tackord.

1.4. Avgränsning

Denna studie omfattar fyra intervjuer med fyra före detta gängmedlemmar i Stockholmsområdet, deltagarna kan dock ha erfarenhet av gäng i hela Sverige. Vid studiens genomförande har intervjudeltagare slutat begå kriminella handlingar och är inte längre med i gäng. Samtliga deltagare har någon form av koppling till två stycken frivilligorganisationer för före detta kriminellt belastade individer i Stockholmsområdet.

1.5. Definitioner

I detta avsnitt kommer jag att definiera hur jag förhåller mig till begreppet ”gäng” i denna studie.

1.5.1. Gäng

Problematiken med att definiera vad ett gäng är, är välkänt. När jag började söka efter forskning om gäng inför denna uppsats fann jag inte en enda (vetenskaplig) bok, artikel eller studie som inte nämnde denna problematik. Svårigheten kan anses vara att finna en definition som är tillräckligt utpekande och någorlunda konkret beskrivande vad ett gäng är och samtidigt vara bred nog för att omfatta allt det som bör omfattas. En för snäv definition exkluderar viktiga aspekter (oklart vilka dessa aspekter är) och en för vid definition inkluderar för mycket och blir därför otydlig och förlorar sitt syfte att klargöra ett diffust begrepp. Att helt avstå från att definiera gäng har föreslagits av Horowitz för att undvika den problematik som definitionen medför (Klein, 1995, s.21).

I samtliga intervjuer ombads intervjudeltagarna att dela med sig av deras egen definition av vad ett gäng är. Detta upplevdes som en mycket svår fråga och svaret jag fick, oftast efter en längre betänketid, var ”jag vet inte”. Ingen av intervjudeltagarna kunde ge ett svar på vad ett gäng är, och dessa personer har egen erfarenhet av att vara med i ett gäng. Detta visar på hur svårt det faktiskt är att försöka definiera detta komplexa fenomen, och ju längre man funderar desto svårare tycks det bli.

En vanligt förekommande definition av gäng är den som Curry och Decker presenterar. De beskriver sex stycken karaktärsdrag för kriminella gäng:

- En grupp individer.
- Symboler som utmärker gängtillhörigheten så som t.ex. kläder (vanligtvis västar).
- Kommunikation, ”eget språk”, t.ex. signaler, graffiti eller verbalt språk.
- Beständighet, gänget har en lång tidsbeständighet.
- Territorium, gänget ”besitter” ett visst territorium.
- Kriminalitet, gänget ägnar sig åt kriminella handlingar.

(Curry och Decker, 1998, s.3ff)

Klein definierar *street gangs*, gatugäng, på följande vis:

”groups of young people, who may range in age from 10 to 30 or occasionally older, whose cohesion is fostered in large part by their acceptance of or even commitment to delinquent or criminal involvement. They are principally but not exclusively male, principally but not exclusively minority in ethnicity or race, normally but not necessarily territorial, and highly versatile in their criminal offenses. These offenses are not predominantly violent, but they are disproportionately violent when compared with the activities of other youth groups or individual persons”

(Klein, 1995, s.75)

Klein presenterar karaktärsdragen hos ett gatugäng genom att skriva *”principally but not exclusively”* och *”normally but not necessarily”*. Kleins definition är således mer tillåtande än den definition som Curry och Decker föreslår.

Jag kommer att använda både Curry och Deckers definition och Kleins definition som en fingervisare för vad begreppet gäng innebär. Nedan tydliggörs hur begreppet gäng kommer att användas i denna uppsats.

1.5.2. Hur begreppet ”gäng” används i denna uppsats

I denna uppsats kommer jag för enkelhetens skull att benämna samtliga kriminella grupperingar som studien omfattar för *gäng*. På grund av att det finns väsentliga skillnader gällande struktur i de gäng som omnämns i studien har jag valt att benämna två av gängen för strukturerade gäng och två för ostrukturerade gäng. Nedan följer en kortare beskrivning av vad jag syftar på med dessa två benämningar.

1.5.3. Strukturerat gäng

När jag skriver ”*strukturerat gäng*” syftar jag till ett gäng med en viss struktur. Denna struktur innehåller en intern hierarkisk ordning enligt vilken medlemmarna kan delas in i olika kategorier så som t.ex. provmedlemmar och fullvärdiga medlemmar, det finns även en uttalad ledare, en s.k. president. Det finns riktlinjer som följs mer eller mindre noggrant och medlemmarna träffas för att hålla kontinuerliga möten.

1.5.4. Ostrukturerat gäng

Med *ostrukturerat gäng* syftar jag till ett gäng där struktur och hierarkisk ordning saknas. Det kan emellertid finnas en eller flera uttalade ledare, men inte nödvändigtvis. Gänget omfattar ett antal individer (det kan vara ett fåtal eller flera hundra) som begår kriminella handlingar tillsammans utan någon särskild struktur, huvudsakligen narkotikaförsäljning. Det finns inga riktlinjer och gängets medlemmar träffas spontant och inga möten hålls.

1.5.5. Medlem i gäng

När jag skriver ”gängmedlemskap” eller liknande syftar jag till när en individ är med i ett gäng. Med medlemskap åsyftas således inte nödvändigtvis ett uttalat medlemskap vilket kan föra tankarna till att det finns ett fysiskt medlemsavtal etc. Begreppet ”medlemskap” tillämpas på alla individer som är med i ett gäng, oavsett om gänget eller personen själv betraktar det som ett *medlemskap* eller ej.

2. Tidigare forskning

I detta avsnitt kommer tidigare forskning på området att presenteras. Kriminella gäng är ett relativt outforskat område i Sverige, därför har även amerikansk forskning inkluderats. Skillnaden mellan svensk och amerikansk forskning kommer att belysas och jag kommer även att nämna vad jag önskar att bidra med till forskningen.

2.1. Amerikansk forskning

2.1.1. F. M. Thrasher

Thrasher var en av de första att forska om kriminella gäng och hans bok ”*Gang: a study of 1.313 gangs in Chicago*” (1927) är en av de mest välkända böckerna om kriminella gäng. Thrasher beskriver uppkomsten av gäng på så vis att det är unga människor, ofta tillhörande utsatta grupper som t.ex. etiska minoriteter, som lever i en stor stad som söker sig till

kriminella grupperingar för att uppnå en spänning och tillhörighet hos andra likasinnade människor (Thrasher, 1927, s.37). Enligt Thrasher förstärks gruppens band när en konflikt har ägt rum, detta för gruppens medlemmar närmare varandra. Gängbildningen är en process som kan delas upp i tre steg, i det första steget befinner sig gruppen i ”startgrupparna” och det finns inga tydliga roller eller ledarskap vilket ofta resulterar i att gruppen upplöses efter en relativt kort tid. I det andra steget tar gruppens roller och ledarskap form efter att ett hot har riktats mot hela gruppen. I det sista steget kan gruppens band stärkas än mer när dess medlemmar inte längre upplever att de kan leva ett normalt liv i det etablerade samhället. Resultatet av detta är att gruppen mer eller mindre huvudsakligen vänder fokus till kriminalitet (Ibid, s.26ff).

”We did all kinds of dirty tricks for fun. We'd see signs, 'Please keep the streets clean', but we'd tear it down and say, 'We don't like keeping it clean'. [...] That would make us laugh and feel good, to have so many jokes.”

(Thrasher, 1927, s.94f)

Citatet kommer från en av Thrashers intervjuer med en gängmedlem i Chicago. Uttalandet tycks peka på en pojkestreckshistoria snarare än en kriminellt belastad individ med onda avsikter. Teorin i helhet öppnar för möjligheten, kanske t.o.m. syftar på helt och hållet, att gängfenomenet inte utgörs av ondska och grov brottslighet utan snarare unga personer som vill ställa till med bus.

2.1.2. M. W. Klein

Klein drar en tydlig skiljelinje mellan *street gangs* - gatugäng - och andra former av gängrelaterade grupperingar så som Mc-gäng, fängelsegång och brottsligt organiserade gäng (Se Kleins definition av *street gang* i avsnitt definitioner). Klein menar på att gatugäng själva betraktar sig som just gatugäng och därför gör även samhället det (Klein, 1995, s.75). Klein pekar på ett antal karaktärsdrag som gängmedlemmar uppfyller, det kan var t.ex. en dålig skolgång, asocialt beteende, aggressivitet men också ett starkt behov av att uppnå en hög status. Även en grå vardag och livsstil kan enligt Klein anses livas upp av spänningen som uppstår av att vara en del av ett gäng (Ibid, s.76). Klein listar elva kriterier som majoriteten av de som går med i gäng uppfyller:

- Low self-concept/ Bristande självbild

- Admitted involvement in violence/ Tydlig involvering i våld
- Defiance of parents/ Avsaknad av föräldrafigurer
- Deficits in adult contact/ Bristande kontakt med vuxna
- Social disabilities of deficits/ Sociala svårigheter
- Deficient school performance, both academic and disciplinary/ Bristande prestationer i skolan, både akademiskt och disciplinärt
- Limited repertoire of skills and interests/ Begränsad uppsättning av färdigheter och intressen
- Poor impulse control/ Bristande impulskontroll
- Early conduct disorder/ Tidig uppförandestörning
- Early onset of delinquency/ Tidig brottslig debut
- Perceptions of barriers to jobs and other opportunities/ Upplevd svårighet att få jobb eller möjlighet att få andra chanser

(Ibid, s.80)

Jag valde att ta med listan på både engelska (det ursprungliga språket i Kleins bok) och med en svensk översättning gjord av mig. Detta för att jag anser att vissa svenska översättningar inte gör den ursprungliga engelska meningen rättvisa, samtidigt ser jag en fördel i att översätta till svenska för att förenkla läsningen.

Enligt Klein har antalet *street gangs* ökat markant under de senaste decennierna (Ibid, s.90ff). Förklaringen till denna ökning går att finna under 1970- och 1980-talet då flertalet städer i USA drabbades av en stor minskning av jobb inom industrin, den fattiga befolkningens huvudsakliga sysselsättning. Människorna i de fattiga stadsdelarna var inte heller tillräckligt kvalificerade för att kunna söka arbete av högre rang. Den lilla del av befolkningen i dessa fattiga områden som hade en bra utbildning och möjlighet till välkvalificerade jobb lämnade de fattiga kvarteren för medelklassområdena. När männen i familjerna inte längre kunde försörja sina familjer försvagades familjebanden. När den sociala kontrollen försvagades öppnades nya dörrar och möjligheter utanför dess ramar – fler människor kunde söka sig till de kriminella gängerna (Sarnecki, 2009, s.193f).

2.1.3. A. K. Cohen

I Cohens bok ”*Delinquent Boys: The Culture of the Gang*” (1955) finns det spår av Sutherland vilket har den enkla förklaringen att Cohen var en av Sutherlands studenter. I

boken diskuterar Cohen samhällsliga orsaker till ungdomsbrottslighet. Cohen pekar på att klasskillnad ger upphov till ungdomsbrottslighet då arbetarklassen har en svårighet att uppnå det etablerade samhällets normer som medelklassen dominerar över. Arbetarklassens barn upptäcker tidigt att de inte kan leva upp till skolans hårt ställda krav, samtidigt som deras skolkamrater från medelklassen besitter färdigheter för att uppnå dessa krav. I denna ojämna fördelning uppstår enligt Cohen ungdomsbrottslighet (Cohen, 1955, s.112ff). Cohen pekar även ut gruppfenomenet som en viktig del i ungdomsbrottsligheten, unga pojkar umgås ofta i grupp och begår inte endast brott utan ägnar sig även åt vardagliga aktiviteter tillsammans, t.ex. spelar boll och går på bio (Cohen, 1955, s.178).

2.2. Svensk forskning

2.2.1. J. Sarnecki

Sarnecki presenterar i sin bok ”*Delinquent Networks*” (2001) en nätverksstudie av ungdomsgruppers brottslighet i Stockholm. Studiens utgångspunkt var vänners påverkan på varandras kriminella handlingar och gemensamt deltagande i brott, s.k. *co-offending*. Av undersökningen framkom det att det fanns ett nätverk i Stockholm om 4130 kriminellt belastade individer (Sarnecki, 2001, s.77). Nätverket tycks vara centralt för ungdomars brottslighet i den svenska huvudstaden. De brottsliga relationerna i detta nätverk och även mindre nätverk som omfattades av studien visar sig generellt sett ha låg beständighet över tid (Ibid, s.66). Studien visade även på att unga människor som begår brott tillsammans med andra tenderar att välja medbrottslingar, *co-offenders*, som liknar dem själva vad gäller ålder, kön och geografisk plats. Kön visade sig näst intill vara helt avgörande i ungas val av medbrottslingar, särskilt för pojkar som i 89 % av fallen valde en annan pojke som medbrottsling. Även flickor tenderade att välja flickor i stor utsträckning men inte i samma omfattning som pojkar som väljer andra pojkar att begå brott tillsammans med (Ibid, s.65).

2.2.2. BRÅ, MC-Brott

En våldsam konflikt under 1990-talets mitt mellan Mc-gängen Bandidos och Hells Angels gav upphov till BRÅ's rapport ”MC-Brott” (1999). Syftet med rapporten var att undersöka om den rationalitet som råder i Mc-gängens miljö var orsaken till den blodiga konflikten som krävde elva människoliv (BRÅ, 1999, s.8). I rapporten beskrivs ett antal karaktärsdrag som ett Mc-gäng har, bl.a. en brödraskapsideologi, en formell och informell hierarki och att det ofta förekommer rivalitet och konflikter mellan olika mc-gäng/klubbar (Ibid, s.19). Enligt

kriminalvårdsstyrelsen grupperar sig Mc-gängens medlemmar även i fängelset, Sverige och USA skiljer sig åt i hur denna gruppering sker. I de amerikanska fängelserna sammansluts medlemmar från olika klubbar medan det i Sverige är var klubb för sig (Ibid, s.12). Mc-klubben utgör den huvudsakliga och viktigaste sociala enheten för den enskilde individen. Umgängeskretsen för gängmedlemmarna sträcker sig sällan utanför den krets i vilken gänget ingår (Ibid, s.18).

2.3. Vad skiljer den amerikanska och svenska forskningen åt?

Något som bör understrykas är att det finns en skillnad mellan den amerikanska och den svenska forskningen om gäng. Sverige och USA är två helt olika länder med olika kulturer. Vad som menas med ”gäng” i den amerikanska forskningen betyder inte nödvändigtvis detsamma som när begreppet nämns i svensk forskning. Sarnecki skriver att begreppet ”gäng” numera syftar till ett stort antal olikartade fenomen och inte endast ”gäng” i bemärkelsen som t.ex. Curry och Decker beskriver³ (Sarnecki, 2010, s.65). I Sverige finns det inte några större gängstudier, däremot har ungdomsbrottslighet med gruppkaraktär studerats i bl.a. Sarneckis nätverksstudie som nämns ovan. Av den anledningen tenderar begreppet ”nätverk” att figurera i den svenska forskningen om co-offending snarare än ”gäng” (Ibid, s.66).

2.4. Vad bidrar denna uppsats med?

Målet med min uppsats är att komplettera den redan befintliga forskningen genom att utgå från medlemmarnas (före detta medlemmar) egna förklaringar och beskrivningar av valet att gå med i ett gäng. Min uppfattning är att den befintliga forskningen på området behandlar i huvudsak samhällsrelaterade orsaker till både uppståndelsen av gäng och varför individer söker sig till gäng (t.ex. Thrasher, Cohen och Klein). Jag saknar ett perspektiv med fokus på individers egna berättelser, något som jag hoppas att bidra till genom denna uppsats.

3. Teoretisk utgångspunkt

För att analysera och tolka studiens resultat kommer Sutherlands teori om *Differentiella Associationer* att tillämpas. Även Malcolm Kleins begrepp *Master identity* kommer att tillämpas.

³ Se Curry och Deckers definition av gäng i avsnitt 1.4. definitioner.

3.1. E.H. Sutherland, Differentiella Associationer

Från den sociologiskt präglade Chicagoskolan finns det fyra stycken teoretiska inriktningar som än idag, nästan 100 år efter dess etablering, fortfarande reglerar inom det kriminologiska tänkandet. En av dessa inriktningar är amerikanen Edwin H. Sutherlands (1883-1950) teori om *differentiella associationer* (socialekologi, symbolisk interaktionism samt kulturkonflikter är de tre resterande inriktningarna) (Sarnecki, 2009, s.170ff).

Teorin utgår från att allt mänskligt beteende är inlärt, även det brottsliga. Denna inläring sker genom en kommunikationsprocess med andra individer som individen i fråga har relationer till (är associerad till). Om dessa associationer leder till att individen ser till definitioner som stödjer brottsligt beteende framför definitioner som stödjer det motsatta, konformitet, blir individen kriminell (Sutherland, 1992, s.88ff). Sarnecki skriver att det är problematiskt att översätta differentiella associationer till svenska utan att förlora begreppets ursprungliga mening, Sarnecki föreslår *varierande anknytning* som översättning (Sarnecki, 2009, s.174). Jag kommer i denna uppsats att använda mig av teorins amerikanska ursprungliga namn (direktöversatt från engelska till svenska), differentiella associationer.

Teorin presenterar nio teser om den process som leder till att en individ börjar begå brottsliga handlingar:

- Brottsligt beteende är inlärt.
- Inläring av brottsligt beteende sker genom interaktioner med andra personer i en kommunikationsprocess.
- Huvuddelen av inläringen av brottsligt beteende sker i grupper med nära, personliga relationer medlemmar emellan.
- Inläring av brottsligt beteende inkluderar a) tekniker att begå brott, som ibland är mycket komplicerade och ibland mycket enkla; b) specifika motiv till den aktuella brottsligheten, drivkrafter, rationaliseringar och attityder.
- De specifika motiven och drivkrafterna lärs in utifrån en definition av lagen som fördelaktig respektive ofördelaktig för individen. (I ett västerländskt samhälle är praktiskt taget alla människor omgivna både av de individer som uppfattar – definierar – lagarna som något man kan bryta mot och av dem som definierar lagarna som något man ska lyda. Det är genom relationer till dessa människor som inläringen av fördelaktiga respektive ofördelaktiga definitioner av lagen äger rum).

- Individens begär brott på grund av att definitioner som stödjer brottsligt beteende (*prokriminella*) får överhanden över definitioner som stödjer konformt beteende (*antikriminella*) [kursiverat i Sarneckis text].
- Individens anknytningar (associationer) till individer med de olika definitionerna av lagen (de pro- och de antikriminella) kan variera (vara olikartade – differentiella) med avseende på frekvens, varaktighet, prioriteringar och intensitet.
- Den process som leder till inläring av brottsligt beteende, genom individens anknytning till brottsliga och icke-brottsliga beteendemönster, involverar samma mekanismer som är involverade i andra typer av inläring.
- Eftersom brottsligt beteende är ett uttryck för generella behov och värderingar, kan det inte förklaras med sådana eftersom icke-brottsligt beteende är ett uttryck för samma sorts behov och värderingar.

(Sutherland, 1992, s.88ff) (Översättning av Sarnecki, 2009, s.174f)

Studiens resultat kommer att diskuteras i förhållande till ovan nämnda teser. Sutherlands teori kan vara behjälplig i att skapa en förståelse för hur medlemmar av gäng genom interaktion skapar och ”lär ut” brottsligt beteende. Sutherland skriver på den tredje tesen att den huvudsakliga inläringen av brottsligt beteende sker i grupper av nära relationer, min tolkning är att gäng kan kategoriseras som en sådan grupp.

3.2. M.W. Klein, begreppet ”Master Identity”

Malcolm Kleins begrepp ”*master identity*” syftar till den starka och konstanta identitet som medlemmar av kriminella gäng upplever. Denna identitet är inte jämförbar med andra ”tillhörighetsidentiteter” så som spelarna i ett fotbollslag eller eleverna i en skolklass. Fotbollsspelarna och skoleleverna lämnar sin identitet av att vara en del av ett lag eller en klass när de lämnar fotbollsplanen eller skolan. De har en egen identitet i att vara sig själva. Enligt Klein är det annorlunda för gängmedlemmar, de är alltid gängmedlemmar oavsett tid på dygnet eller vart de befinner sig i världen. Medlemmar av ett kriminellt gäng lämnar aldrig sin identitet som gängmedlem, oavsett om de är på semester med sin familj eller ägnar sig åt fritidsintressen. De behåller alltid sin konstanta identitet som gängmedlem. Klein skriver ”*the gang is a group gone haywire, feeding on itself*” (2001, s.10), det kriminella gänget livnär sig på sig självt genom att vända allt i dess väg, negativt som positivt, till deras egen fördel och på så vis stärks gruppens sammanhållning och identitet (Ibid, s.10).

Genom begreppet ”*master identity*” önskar jag nå en djupare förståelse för varför vissa personer väljer att gå med i gäng. Som det inledande citatet antyder finns det flera förväntningar på vad det innebär att vara medlem i ett gäng, tillhörighet och spänning är två förväntningar som nämns. Begreppet ”*master identity*” omfattar det som utgör gängets styrka och kan därför diskuteras i förhållande till de förväntningar som finns på gängmedlemskap.

3.3. Kritik

Det har riktats kritik mot Sutherlands teori för att den inte tillräckligt tydligt beskriver inlärningsprocessen för brottsligt beteende. Kritiken finns med i den elfte upplagan av Sutherlands bok *Principles of Criminology* (1992) som är utgiven och redigerad av hans medarbetare Cressey och Luckenbill, det är även denna upplaga som jag använder mig av i denna uppsats. Sutherland avled 1950 och efter hans död har hans teori publicerats ett antal gånger av hans nämnda medarbetare. Cressey och Luckenbill skriver att en konsekvens av Sutherlands kortfattade formulering av teorin är att flera läsare har misstolkat vad teorin egentligen syftar till. En misstolkning som har gjorts är att differentiella associationer endast omfattar associationer med kriminellt beteendemönster. Cressey och Luckenbill skriver att teorin omfattar både kriminella och antikriminella associationer (Sutherland, 1992, s.91). En annan kritik som riktats mot teorin är att den inte tar hänsyn till psykologiska förklaringar till brottsligt beteende som bl.a. personlighetsdrag. Ett antal forskare, bl.a. Short och Cortes, har av den anledningen förslagit att teorin ska betraktas som defekt (Ibid, s.95).

Kleins begrepp ”*master identity*” kommer inte att kritiseras i denna uppsats. Anledningen till detta är att det är ett begrepp och ingen teori. Vid en sökning framkom inte heller någon kritik riktad mot begreppet.

4. Metod

I detta avsnitt presenteras studiens metod och viss kritik kommer att belysas och bemötas. Intervjudeltagarna kommer att kort presenteras. Därefter kommer Reliabilitet, validitet, forskarroll och forskningsetik att diskuteras.

4.1. Varför kvalitativ metod och semistrukturerade intervjuer?

Valet att göra en kvalitativ studie härleds från studiens syfte, att söka förståelse för varför vissa människor väljer eller hamnar i kriminella gäng. För att skapa en uppfattning om detta valde jag att göra fyra stycken semistrukturerade intervjuer med före detta medlemmar av

olika kriminella gäng. Bryman skriver att semistrukturerade intervjuer utgår från en intervjuguide med ett antal specifika frågor eller teman som ska beröras under intervjuens gång utan någon särskild ordningsföljd. Frågor som inte finns med i intervjuguiden kan också ställas om forskaren önskar att vidareutveckla något som intervjudeltagaren sagt (Bryman, 2011, s.415). I intervjuerna i denna studie ställdes frågorna i olika ordning beroende på vad intervjupersonen svarade på tredje frågan som löd ”*Kan du berätta om vad det var för typ av gäng som du var med i?*”, denna fråga ledde ofta till ett längre svar (de två första frågorna avsåg intervjudeltagarens ålder och hur länge sedan det var som denne hade lämnat gänget).

4.2. Tillvägagångssätt

4.2.1. Insamling av material och urval

För att finna intervjupersoner kontaktade jag två stycken frivilligorganisationer i Stockholmsområdet, här kallade organisation A och organisation B. Den första organisationen, A, kontaktades via telefon där jag fick svaret att jag kunde komma till organisationens lokal när som helst då det alltid fanns någon passande intervjudeltagare på plats. Organisation B kontaktades via mail som senare ledde till att jag fick ett telefonnummer till en person som arbetade inom organisationen. Urvalsformen är ett snöbollsurval (målstyrt urval) då jag fick kontakt med mina intervjupersoner genom att bli vidare hänvisad från den första kontakten (Bryman, 2011, s.434). Det bör därför understrykas att jag som forskare inte har valt ut specifika intervjudeltagare utan har blivit tilldelad intervjudeltagare av den första kontakten på respektive organisation.

4.2.2. Intervjusituationen och genus i intervjusituationer

Min samlade upplevelse av intervjusituationerna var att stämningen var bekväm för både mig och intervjudeltagarna. Jag trivdes med att intervjua vilket troligen påverkade intervjusituationen i en positiv riktning. De flesta intervjudeltagarna tycktes vilja dela med sig av sina erfarenheter och det var allt som oftast enkelt att genomföra intervjun. Det bör dock nämnas att jag upplevde det svårt att styra en av intervjuerna då en av intervjudeltagare tenderade att tala om kriminalitet och gäng i allmänhet istället för personliga upplevelser och åsikter. Jag försökte styra om intervjun ett flertal gånger men fick till slut anpassa mig efter situationen eftersom jag inte ville att intervjudeltagaren skulle känna sig tvingad till att tala om något som denna inte ville tala om. Jag upplevde emellertid ingen medveten ovilja från dennes sida. Av denna anledning fick jag inte lika mycket information från denna intervju

som jag fick från de andra tre intervjuerna. Detta kommer att synas i resultatdelen då denna intervju inte kommer att nämnas lika frekvent som de övriga intervjuerna.

Monica Skrinjar diskuterar genus betydelse i intervjusituationer i texten "Forskare eller babe?" som finns med i hennes rapport "Bilder av och åtgärder mot narkotika(miss)brukare" (2005). Skrinjar fick en tid efter en intervjustudie ett brev från en intervjudeltagare som förkunnade att han var intresserad av henne och han undrade hur hon ställde sig till detta. Texten satte sig i mitt huvud och jag kom att fundera en hel del på genus i intervjusituationer eftersom jag själv snart skulle göra intervjuer för den här uppsatsen. Jag visste redan då att jag ville skriva om gängkriminalitet och att jag troligtvis uteslutande skulle intervjuas män, vilket jag också gjorde. Jag kände mig lite bekymrad och var nervös över hur jag som ung tjej skulle bemötas på ett fält som domineras av män. På frivilligorganisationerna som jag besökte träffade jag nästintill uteslutande män vilket jag också hade förväntat mig. Något som jag däremot inte hade förväntat mig var det varma välkommandet som jag fick på bägge organisationerna. Jag upplevde en något mer familjär stämning på organisation B än på A, men kände mig välkommen på bägge organisationerna. Så snart jag hade påbörjat intervjuerna försvann nervositeten och jag kände mig mer och mer bekväm för varje intervju som gjordes och jag upplevde att genusrollerna inte innebar någon problematik för intervjuerna. Inte sagt att genusrollerna inte påverkade intervjun alls, genus har definitivt en påverkan på intervjusituationen.

4.2.3. Inspelning och transkribering

Innan intervjuerna påbörjades frågade jag intervjudeltagarna om jag fick spela in intervjun. Jag ville ställa frågan på ett sådant vis att intervjudeltagaren skulle känna sig bekväm med att säga nej om det var så att denne inte ville bli inspelad. Frågan ställdes på mer eller mindre samma sätt i samtliga intervjuer, "Är det okej med dig om jag spelar in intervjun?", jag informerade även om att jag var den enda som skulle lyssna till och transkribera inspelningen. Alla deltagare svarade ja på frågan och min uppfattning var att ingen av dem brydde sig särskilt mycket om att dem skulle spelas in, till min lättnad. Intervjuerna spelades in på min mobiltelefon och jag såg alltid till att stänga av skärmen för att inspelningsverktyget inte skulle distrahera oss. Min uppfattning är att varken jag eller intervjudeltagarna reflekterade över att intervjun spelades in vilket kan förklaras med att det idag inte är märkvärdigt att ha sin mobiltelefon framför sig på bordet. Bryman skriver att ett inspelningsinstrument, t.ex. en bandspelare, drar till sig uppmärksamhet och gör både intervjuaren och intervjudeltagaren

extra medvetna om det faktum att intervjun spelas in vilket kan bringa intervjudeltagaren ur fattning (Bryman, 2011, s.428). Jag föredrar därför att använda mobiltelefonen som inspelningsverktyg eftersom den lätt smälter in i miljön.

Transkribering är som känt en mycket tidskrävande process. Bryman skriver att man bör räkna med fem-sex timmars arbete för att transkribera en timmes intervju (Ibid, s.429). För mig tog processen växelvis längre än så. Otydligt tal ledde till att jag ibland fick lyssna på samma mening, ibland ett och samma ord, tio gånger om innan jag kunde uppfatta vad det var som sades. Efter flera timmars transkribering var det svårt att behålla koncentrationen vilket fördröjde arbetsprocessen ytterligare. Jag hade sedan tidigare viss erfarenhet av att transkribera intervjuer och var därför medveten om att det var ett tidskrävande arbete. Jag instämmer med Bryman om att transkriberingen ger forskaren en möjlighet att än en gång (flera gånger) reflektera över intervjuerna och tolka vad som sagts (Ibid, 428).

4.2.4. Analysmetod

För att analysera resultatet använde jag mig av en tematisk analysmetod (Bryman, 2011, s.528ff). Efter att ha läst igenom intervjuutskriften ett par gånger utgick jag från frågeställningarna och även den tidigare forskningen för att skapa olika teman. Varje tema tilldelades en egen färg som sedan markerade i intervjuutskriften, s.k. färgkodning. Valet av denna analysmetod härleds dels ur att jag har för vana att arbeta med metoden och dels för att färgkodning ger en tydlig överblick över teman i materialet.

4.3. Kritik

4.3.1. Kvalitativ metod och snöbollsurval

Bryman skriver att kvalitativa undersökningar kan kritiseras för att vara (mer eller mindre) ostrukturerade och beroende av forskarens uppfinningsrikedom vilket gör att dessa undersökningar blir svåra (kanske t.o.m. omöjliga) att replikera. Till skillnad från en kvantitativ undersökning är forskarens roll helt avgörande för den kvalitativa undersökningen, allt från val av ämne till det slutliga resultatet. Att den kvalitativa forskningen är alltför subjektiv är också en vanligt förekommande kritik. Kvalitativa forskare kritiseras ofta för att deras resultat bygger på att de osystematiskt avgör vad som är viktigt och att de med tiden

utvecklar ett vänskapsliknande förhållande till undersökningsspersonerna⁴ (Bryman, 2011, s.368).

Problematiken med generalisering är det som kvalitativa forskningsresultat kanske kritiseras allra mest för (Ibid, s.369). En kvalitativ studie som denna, baserad på fyra semistrukturerade intervjuer med fyra olika individer, är varken generaliserbart eller representativt för alla människor som någonsin vart med i ett gäng. Även om Williams menar på att kvalitativa undersökningar i många fall skapar ”måttliga” generaliseringar (Ibid, s.369) bör man vara medveten om att kvalitativa undersökningar huvudsakligen inte når ett resultat som är generaliserbart. Min personliga åsikt är att man även bör vara medveten om att alla kvalitativa forskare inte heller har för avsikt att nå ett generaliserbart resultat.

En tredje aspekt som kvalitativa forskare kritiseras för är bristande transparens, vilket syftar till den svårighet som ibland uppstår för en forskare att utförligt redogöra för dennes tillvägagångssätt (Ibid, s.370). Bryman skriver att till skillnad från kvantitativa studier där urvalsmetoder redogörs på ett mycket tydligt vis tenderar den kvalitativa forskningen att ge en något luddig förklaring till urvalsprocessen. Det bör dock noteras att kvantitativa studier har som mål att vara representativa för en hel population och därför måste urvalet presenteras tydligt (Ibid, s.370). Genom att beskriva mitt tillvägagångssätt och mina olika val har jag eftersträvat att vara transparent i mitt arbete.

4.3.2. Tematisk analysmetod

Den tematiska analysmetoden har ingen tydlig bakgrund eller anvisning om vilken teknik som bör användas. Sökandet efter teman är inte på något vis unikt för den tematiska analysen, snarare det motsatta då de flesta analysmetoder söker på det ena eller det andra sättet efter olika teman. Bryman skriver att vissa forskare sätter ett likamedtecken mellan tema och kod (Bryman, 2011, s. 528). Jag tolkar Brymans text på så vis att det är upp till var och en att göra en egen tolkning av vad en tematisk analys är och hur den bör genomföras. Detta blir problematiskt när en forskare uppger att denne har gjort en tematisk analys eftersom det varken går att bekräfta eller avfärda detta (Ibid, s.528).

⁴ Se avsnittet 4.4. Reliabilitet och validitet.

4.4. Reliabilitet och validitet

Reliabilitet syftar till huruvida studien har en tillförlitlighet, exempelvis om studien kan reproduceras vid ett annat tillfälle av en annan forskare. Validitet behandlar studiens giltighet, d.v.s. om det som uppges mätas faktiskt mäts (Kvale & Brinkmann, 2009, s.262ff). Validitet och reliabilitet har betraktats vara utformade för kvantitativa undersökningar snarare än för kvalitativa eftersom det finns ett fokus på mätning vilket inte alltid passar kvalitativa undersökningar (Bryman, 2011, s.351). I en kvalitativ studie handlar reliabilitet om intervjudeltagarens svar varierar under en och samma intervju men också med olika forskare. Även ledande frågor kan påverka en intervjudeltagares svar (Kvale & Brinkmann, 2009, s.63), detta hade jag i åtanke vid utformningen av intervjuguiden och genomförandet av intervjun. Vad gäller validiteten resulterar den kvalitativa forskningen inte i siffror, vilket i praktiken innebär att kvalitativa studier är ogiltiga. Dock kan ett bredare och mer tillåtande perspektiv appliceras på validiteten i kvalitativ forskning för att på så vis behandla huruvida metoden undersöker det som avses att undersökas. Genom detta perspektiv kan även kvalitativ forskning betraktas som valid (Ibid, s.264). För att uppnå en hög validitet i denna studie utformades intervjuguiden utifrån studiens syfte och frågeställningar. Materialet bearbetades sedan utifrån dessa för att nå ett resultat som besvarar studiens frågeställning⁵.

4.5. Forskarroll och förförståelse

Kvale och Brinkmann skriver att forskarens roll är avgörande för studiens vetenskapliga kvalitet och den etiska hållbarheten (2009, s.90). Forskarens integritet är central i intervjuandet för att balansera etiska riktlinjer mot det vetenskapliga intresset. Resultatet av en kvalitativ studie är helt beroende av forskarens tolkning av materialet, vilket präglas av forskarens erfarenheter, kunskap, hederlighet och rättrådighet (Ibid, s.90f). Som kvalitativ forskare bör man vara medveten om att den nära kontakten med studieobjektet, intervjudeltagarna, kan innebära risken att denne *goes native* vilket innebär att den professionella hållningen blir svår att behålla som en följd av att forskaren t.ex. identifierar sig med en eller flera av intervjupersonerna (Ibid, s.91). Att finna ett förhållningssätt som tar den professionella distansen i beaktning samtidigt som en vänskaplig relation kan vara önskvärd för att intervjudeltagaren ska känna sig bekväm med att öppna sig för forskaren är en svår balansgång (Ibid, s.91). Personligen anser jag att en vänskaplig relation är gynnsam för

⁵ Se nästkommande kapitel.

intervjusituationen eftersom det bidrar till en bekväm stämning. Jag var dock vaksam på att behålla en distans till intervjupersonerna för att undvika att *go native*.

4.6. Forskningsetik

Vetenskapsrådet presenterar fyra etiska huvudkrav för humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning; informationskravet, konfidentialitetskravet, samtyckeskravet och nyttjandekravet som tillsammans kallas individskyddskravet (Vetenskapsrådet, 2014, s.6). Vid samtliga intervjutillfällen informerades intervjudeltagarna om alla delar av individskyddskravet. *Informationskravet* innebär att deltagarna ska informeras om vilken roll de i har i undersökningen samt att deltagandet är frivilligt och att de får avbryta sin medverkan när som helst. Alla omständigheter som möjligtvis kan påverka dessa personers vilja att delta måste påtalas (Ibid, s.7). Vid första kontakten med de två frivilligorganisationerna informerade jag om studiens syfte och vilka intervjupersoner jag sökte. Jag gav samma information till intervjudeltagarna när jag kom i kontakt med dem. *Konfidentialitetskravet* syftar till att deltagarna ska garanteras anonymitet i studien. Endast forskaren ska ha tillgång till känsliga uppgifter och detta material ska behandlas med största försiktighet (Ibid, s.12). När jag informerade intervjudeltagarna om att deltagandet var anonymt var det flera av dem som sade att det var avgörande för deras val att delta i studien. Varken organisationerna eller intervjudeltagarnas riktiga namn kommer att användas i denna uppsats. Inspelningarna och utskriften från intervjuerna har förvarats på en plats som endast jag har haft tillgång till. *Samtyckeskravet* innebär att forskaren ska inhämta deltagarnas tillåtelse om att delta och ingå i studiens material (Ibid, s.9). Det var viktigt för mig att intervjudeltagarna (och potentiella intervjudeltagare) kände sig bekväma med att intervjuas, därför underströk jag att deltagandet var helt frivilligt. Ett exempel på detta var på en av organisationerna där mötte jag några personer som stod och pratade med varandra i lokalen. En av dessa hade erfarenhet av gäng och skulle ha passat som intervjudeltagare i min studie. När det nämndes att jag sökte intervjudeltagare till min studie tvekade han och sade att han inte ville ställa upp. Jag ville tydliggöra att det frivilliga deltagandet var väldigt viktigt för studiens genomförande och sade att det absolut inte var några problem och att jag enkelt kunde finna andra som ville delta (trots att det inte var särskilt enkelt). *Nyttjandekravet* betyder att det insamlade materialet, i det här fallet intervjuer, inte får användas i icke-vetenskapliga syften eller i kommersiellt bruk (Ibid, s.14). Materialet i denna studie kommer endast att användas av mig som forskare för den aktuella studien, ingen annan forskare kommer att få ta del av materialet.

4.7. Intervjudeltagarna

Studien är byggd på fyra intervjuer med fyra intervjudeltagare. Här följer en kortare presentation av deltagarna: Markus⁶ är i 35-årsåldern och har varit med i ett strukturerat gäng med kopplingar till Mc-gäng. Han lämnade sitt gäng för cirka fyra år sedan. Rickard är i 25-årsåldern och har varit med i ett Mc-gäng (strukturerat gäng) och lämnade sitt gäng för cirka fyra år sedan. Linus är i 25-årsåldern och har varit med i ett ostrukturerat gäng som han lämnade för drygt fyra år sedan. Lars är i 55-årsåldern och lämnade sitt gäng för cirka fem år sedan, gänget som han var medlem i var av den ostrukturerade karaktären. Det finns inget aktivt val bakom det faktum att samtliga intervjudeltagare är män utan det är ett resultat av ett snöbollsurval.

5. Resultat och analys

Jag har valt att presentera denna studies resultat i olika teman, dessa teman valdes både för att besvara studiens frågeställningar och för att knyta an till den befintliga forskningen. Tre teman (med vissa underteman) kommer att presenteras och analyseras i detta avsnitt:

- Varför intervjudeltagarna började begå kriminella handlingar
- Varför intervjudeltagarna sökte sig till gäng
- Konsekvenser av medlemskapet i gänget
 - Negativa konsekvenser
 - Positiva konsekvenser

5.1. Varför intervjudeltagarna började begå kriminella handlingar

Flera av intervjudeltagarna berättar om en stökig uppväxt där skolgången kantades av bråk och en tidig alkohol- och drogdebut, ”*jag har alltid varit lite småbråkig såhär hela min uppväxt*” (Rickard), ”*allt var på grund av droger*” (Lars).

”Jag var 12 år när jag började med alkohol och 13 år var jag första gången jag testade hash [...] och redan på dagis började det för mig, alltså jag slog andra... barn och i första klassen då var det bara bråk hela tiden”

⁶ Samtliga intervjudeltagares namn är figurerade.

(Linus)

Droger har visat sig vara upphovet till brottsligt beteende (utöver själva brottet att bruka narkotika) för flera av intervjudeltagarna, drogmissbruket ledde till att flera av dem började begå kriminella handlingar för att kunna försörja sitt missbruk. Andra orsaker som nämndes var en familj där brottsligt beteende var vanligt förekommande:

”i min familj var man kriminell liksom, det var inget konstigt [...] jag förstod inte att det var något fel med att vara kriminell [...] det var bara ett sätt att tjäna pengar på liksom... och man gör vad som krävs [...] för mig var det bara en självklarhet när jag flyttade hemifrån när jag var 17 liksom och började sälja droger, för det var det jag kunde”

(Markus)

Avsaknad av vettiga förebilder uppgavs också som en orsak till att börja begå kriminella handlingar ”*Man hade liksom skeva förebilder*” (Linus). Mycket av det som intervjudeltagarna berättade om går att återfinna bland de elva kriterierna som Klein listar som karaktärsdrag hos individer som är med i gäng. Bristande självbild och tidig uppförandestörning är två av dessa kriterier (Klein, 1995, s.80). Linus talade mycket om att han som ung inte hade någon vettig förebild och saknade självkänsla. Både Rickard och Linus berättade om att de ofta hamnade i bråk i skolan och Linus hade ett våldsamt beteende mot lärare och skolkamrater, något som stämmer överens med det som Klein skriver. Cohen diskuterar klasskillnader som orsak till ungdomsbrottslighet. Enligt Cohen upptäcker arbetarklassens barn redan i ung ålder att de inte kan leva upp till skolans högt ställda krav och vänder sig av den anledningen till alternativa sysselsättningar – kriminalitet (Cohen, 1955, s.112ff). Cohens resonemang går att likna vid Kleins då båda menar på att gängmedlemmar ofta har haft en svår skolgång, Klein håller dock orsaken till varför skolgången var svår förhållandevis öppen i jämförelse med Cohen vars resonemang kretsar kring klasskillnader. Ingen av intervjupersonerna talade om klasskillnader, däremot upplevde flera av dem skolgången som en svår period, ”*för min del var det helt klart skolan alltså [som problemen med utanförskap började, egen anm.]*” (Linus). Huruvida denna svårighet går att härleda tillbaka till klasskillnader kommer inte att undersökas i denna studie eftersom materialet inte omfattar någon sådan information.

5.2. Varför intervjudpersonerna sökte sig till gäng

Det finns många olika förklaringar till varför intervjudeltagarna sökte sig till kriminella gäng. Flera av dem nämnde återigen drogernas roll i det hela ”*jag gjorde allt för drogerna*” (Lars). Gängmedlemskapet innebar en ”*fri tillgång på droger*” (Linus) och var därför en lockande miljö. Sambandet droger – kriminalitet/gå med i gäng har inte inkluderats i tidigare forskning- eller teoriavsnittet i denna uppsats. Däremot kommer detta att diskuteras i den avslutande diskussionen nedan. Flera av intervjudeltagarna talade också om att respekt var en orsak till att gå med i gäng, ”*För mig handlade det om [...] den här respekten*” (Linus). Klein skriver att gängmedlemmar ofta har ett starkt behov av att uppnå en hög status (1995, s.76), vilket stämmer överens med det som intervjudeltagarna har berättat. Linus var dock den enda som uppgav att han själv var ute efter respekt. Markus, Rickard och Lars trodde att *andra* som söker sig till gäng är ute efter status och respekt men så var inte fallet för dem själva. Det fanns även ekonomiskt gynnsamma förväntningar på gängmedlemskapet:

”fan vad bra eh, för mina affärer, det här kommer vara skitbra eh investering, nu [...] kommer jag kunna bli mer organiserad, jag kommer kunna [...] flytta runt min försäljning mer internationellt och [...] jag kommer få mer kontakter och bättre backup och allting”

(Rickard)

Flera av intervjudeltagarna nämnde att de sökte sig till gäng för att finna en gemenskap med broderliga relationer och skydd. Enligt Thrasher söker sig individer från utsatta grupper, i detta fall drogmissbrukare, till likasinnade i jakt på tillhörighet och gemenskap (Thrasher, 1927, s.37). Thrashers resonemang är väl förenligt med Linus förklaring till varför han sökte sig till gäng, ”*då kände jag liksom wow här kommer jag passa in*”, ”*man är inte ensam [...] man är ju som en familj*”, ”*jag var skyddad*”. Linus sade också att han ”*alltid har varit expert på att hamna i fel umgänge*”, detta kan också tolkas utifrån Thrashers teori om att (utsatta) människor söker sig till likasinnade. Linus kände ett utanförskap och sökte sig därför till människor som han upplevde att han passade ihop med. Även Sarneckis resultat om att (unga) brottsliga personer tenderar att välja medbrottslingar som liknar dem själva (2001, s.65) är förenligt med det som Linus berättar om. Markus sökte sig till sitt gäng då han hade otalt med andra kriminella individer, ”*Jag gjorde det för att jag behövde min backning för jag hade otalt med andra kriminella [...] då var jag liksom lite i krig med andra... så jag behövde min backning där*”. BRÅ beskriver den s.k. brödraskapsideologin, *en för alla, alla för en*, som en viktig del av

bikerkulturen. Enligt rapporten betraktar och behandlar gängmedlemmarna varandra som om de var bröder (BRÅ, 1999, s.18).

5.3. Konsekvenser av medlemskapet i gänget

5.3.1. Negativa konsekvenser

Som uppsatsens inledande citat antyder ger gänget ett sken av att ge skydd, gemenskap och spänning (bl.a.) men lever sällan upp till detta. Alla fyra intervjudeltagare berättade om hur flertalet av deras förväntningar på gängmedlemskapet aldrig införlivades, verkligheten blev snarare den motsatta. Den otvivelaktiga lojalitet som ofta lovordades i början av medlemskapet visade sig inte alltid följas ”*alla tänker bara på sig själva egentligen*” (Markus), ”*sakta men säkert så började det ju ge konsekvenser och jag kände mig utnyttjad och egentligen kände jag att jag egentligen inte ville*” (Linus). Markus och Rickard som har varit med i strukturerade gäng fick även uppleva en ny sida av polisen, specialstyrkor som ”*sätter hårt mot hårt*” (Rickard), ”*jag visste också vad det drog med sig, det var alltid snuten på en*” (Markus).

”alltså egentligen så gjorde jag exakt samma brott innan [gängmedlemskapet, egen anm.] som då, [...] skillnaden var bara att jag hade hundra gånger mer poliser efter mig... dygnet runt [...] man blir punktmarkerad [...] Dom gör husrannsakingar hos ens mormor... [...] dom [polisen, egen anm.] var överallt, dom var i telefoner, dom var i [...] trappuppgångar, dom var i hissar, utanför dörrar, under stenar, liksom var som helst”

(Rickard)

Att polisen tar till hårdare tag gentemot gängmedlemmar kan förstås genom Kleins resonemang om att gäng (gatugäng) betraktar sig själva som just gäng och därför gör även samhället det (Klein, 1995, s.75). Om samhället betraktar gäng som ett hot mot samhället, vilket Sarnecki skriver (2010, s.65f), faller det sig i sådant fall naturligt att polisen lägger extra resurser på att bekämpa just gäng. Rickard berättade att polisen inte reagerade om han begick vissa brott, t.ex. innehav av en mindre mängd narkotika:

”dom [polisen, egen anm.] började också skita i en mer [...] om jag hade några gram hash på mig, alltså det var ingenting som dom brydde sig om [...] dom började liksom att ge upp... på en som människa [...] det tycker jag var ganska jobbigt [...]”

Rickard upplevde att ”*han var stämplad för alltid*” som kriminell. Klein skriver att gängmedlemmar kan uppleva de inte får samma chans som andra individer i samhället (Ibid,

s.80), att Rickard upplevde att polisen stämplade honom som kriminell är således förenligt med Kleins resonemang. Det tycks vara relativt vanligt att man som medlem i ett gäng har fri tillgång på droger (se även positiva konsekvenser). För flera av intervjudeltagarna ledde den fria tillgången på droger till ett djupare drogmissbruk än innan gängmedlemskapet, ”*jag föll tyngre och tyngre in i mitt missbruk och [...] började känna starkare känslor och ångest*” (Linus), ”*[...] det vart ännu mer [drogmissbruk, egen anm.]*” (Rickard.) I vissa fall kan hot och konflikter tvinga iväg kriminellt belastade individer på flykt, detta fick både Linus och Markus erfaras. Anledning till att Markus fick flytta var för att han hade bestämt sig för att sluta begå brottsligt handlingar, något som hans gäng inte accepterade, ”*Det var inte så lugnt som jag trodde... [att lämna gänget, egen anm.] [...] så då var jag tvungen att flytta också*” (Markus). I Linus fall uppstod en konflikt och allvarlig hotbild riktades emot honom. Linus hade inget annat val än att lämna allt och flytta, ”*jag fick fly från min familj, jag fick fly från allting*” (Linus). Eftersom denna studie handlar om varför vissa personer hamnar/väljer att gå med i gäng har ingen tidigare forskning om vägen ut ur gäng inkluderats. Enligt BRÅ's rapport utgör Mc-klubben den huvudsakliga och viktigaste sociala enheten för den enskilde individen. Rickard berättade om att han endast umgicks med sina gängkollegor eftersom ”*vanligt folk pallade inte vara med en när man... eh, liksom är på det där viset*”. Min uppfattning är att Rickard egentligen ville umgås med andra men blev avvisad p.g.a. hans gängmedlemskap vilket påverkade hur han var som person i en negativ riktning.

5.3.2. Positiva konsekvenser

Vissa positiva konsekvenser av gängmedlemskapet som intervjupersonerna har berättat om kan anses vara paradoxala, t.ex. ”*fri tillgång på droger*” (Linus) och ”*[...] jag kunde sälja mitt stöldgods*” (Lars). Den fria tillgången på droger ger dock negativa konsekvenser i form av djupare missbruk (se ovan). Gänget kan leva upp till dess lovord om lojalitet och brödraskap, även om det enligt intervjudeltagarna är ovanligt. Trots detta finns det viss erfarenhet av att gänget har ställt upp och agerat som stöd för sina medlemmar, ”*jag har ju bra erfarenhet att dom har ju ställt upp många gånger*” (Markus). Linus fick fler vänner när han gick med i gänget och han upplevde då en trygghet:

”helt plötsligt så började alla runt om hälsa på en [...] man var vän med alla, [...] man kände någonstans att man hade en trygghet att ingen kunde liksom komma åt mig liksom, jag var skyddad”

(Linus)

Som tidigare nämnts skriver BRÅ i rapporten MC-Brott (1999) att brödrskapet är en väsentlig del av Mc-klubben, av intervjudeltagarnas berättelser att döma tycks det existera liknande relationer även i andra gäng (Linus var med i ett ostrukturerat gäng utan kopplingar till Mc-gäng).

6. Diskussion

I detta avslutande avsnitt kommer studiens resultat att diskuteras i förhållande till den teoretiska utgångspunkten. Slutsatsen kommer att presenteras och därefter kommer förslag på vidare forskning att ges. Uppsatsen kommer att avslutas med ett par tackord.

6.1. Avslutande diskussion

Syftet med denna uppsats var att förstå varför vissa människor söker sig till gäng. Materialet har bearbetats med utgångspunkt ur uppsatsens två frågeställningar: ”Hur förklarar före detta medlemmar av kriminella gäng deras val att gå med i ett kriminellt gäng?” och ”Vilka konsekvenser, negativa och positiva, uppger dessa personer att medlemskapet gav?”. Trots att materialet i denna studie var relativt begränsat (fyra intervjuer med fyra intervjudeltagare) har det gått att urskilja vissa mönster ur resultatet. Samtliga intervjudeltagare har lidit av drogmissbruk, flera av dem har haft en problematisk skolgång vilket (bl.a.) ledde till att de sökte sig till kriminella miljöer - gäng. Alla intervjudeltagare har också berättat om förväntningar på gängmedlemskapet som aldrig uppfylldes, många gånger tedde sig verkligheten helt motsatsvis.

Drogmissbruk var ett återkommande tema i samtliga intervjuer. Lars och Linus talade om sina respektive drogmissbruk på ett vis som jag tolkar som att droger en gång var en mycket central del av deras liv. Även om Rickard och Markus också missbrukade droger fick jag uppfattningen av att droger inte var en lika viktig del av deras liv som det var för Linus och Lars. En intressant aspekt av detta är att Linus och Lars var med i ostrukturerade gäng och Rickard och Markus var med i strukturerade gäng. I alla fyra gäng tillhörde narkotikahandeln den huvudsakliga sysselsättningen. Lars och Linus berättade också att fri tillgång på droger var en väsentlig orsak till att de sökte sig till gäng. Rickard och Markus nämnde inte droger som en orsak, detta beror troligtvis på att de hade en nästintill obegränsad tillgång på droger redan innan de gick med i sina respektive gäng. En slutsats som kan dras av detta är att droger har i varierande omfattning påverkat intervjudeltagarnas val att begå kriminella handlingar och även valet att gå med i gäng. Orsaken till att missbruket påbörjades går i majoriteten av

fallen i denna studie att härleda tillbaka till en problematisk uppväxt och ett tidigt avvikande beteende.

Sutherlands teori om differentiella associationer är förenlig med intervjudeltagarnas förklaringar till varför de började begå brottsliga handlingar. Det är dock svårt att förklara varför vissa individer söker sig till gäng utifrån Sutherland eftersom teorin inte beskriver *varför* individer har de associationer som de har, detta har teorin också kritiserats för (Ibid, s.92). Utan en förklaring till associationernas uppkomst blir steget från kriminellt beteende till att gå med i gäng svårt att förklara utifrån teorin. Eftersom Sutherland inte har någon sådan förklaring har jag valt att ta med Thrashers resonemang om att människor söker sig till gäng för att finna gemenskap och tillhörighet (1927, s.37), som en komplettering till teorin om differentiella associationer. Även Kleins resonemang om att gängmedlemmar ofta har haft en dålig skolgång, asocialt beteende och ett starkt behov av uppnå en hög status kan föreslås som förklaring till varför vissa individer söker sig till gäng (Klein, 1995, s.76). Både Thrashers och Kleins resonemang är förenligt med det som intervjudeltagarna i denna studie har berättat.

Genom Sutherlands teori kan t.ex. Markus kriminella debut förstås på följande vis: Markus kommer från en familj där brottsligt beteende är regel snarare än undantag. Eftersom han växte upp i en sådan miljö lärde han sig det kriminella handlingsmönstret och således föll det sig naturligt för honom att i vuxen ålder försörja sig på narkotikaförsäljning. Majoriteten av de individer som Markus var associerad till var brottsligt belastade och genom interaktion med dessa individer lärde sig Markus det brottsliga beteendet (tes ett, två, tre och fyra) (Sutherland, 1992, s.89f). Denna process gör det förståeligt att Markus sökte sig till gäng eftersom han hade lärt sig det brottsliga beteendet redan i ung ålder⁷. Enligt den femte tesen lärs de specifika motiven och drivkrafterna in utifrån en definition av lagen som fördelaktig respektive ofördelaktig för individen. Om en individs omgivning består av individer som definierar lagarna som något man kan bryta mot (och vice versa) kommer individen att ta efter detta synsätt (Ibid, s.89). Även denna tes stöds av intervjudeltagarnas berättelser, dock är det min samlade tolkning av intervjuerna att detta sker undermedvetet. Linus var den enda intervjudeltagaren som talade i termer om inlärt beteende då han berättade att han medvetet ville efterlikna hans äldre kriminellt belastade vänner. Hans val att gå med i gäng kan förstås

⁷ Det bör dock återigen understrykas att Sutherland aldrig gav någon förklaring till hur associationer uppstår.

utifrån denna tes eftersom han umgicks med individer som betraktade lagen som något man kan bryta mot, ett synsätt som Linus tog efter vilket bidrog till att han senare gick med i gäng. Den sjätte tesen i differentiella associationer-teorin pekar på en övergång där definitioner som stödjer brottsligt beteende (prokriminella) får överhanden över definitioner som stödjer konformt beteende (antikriminella) (Ibid, s.89). Både Linus och Rickard beskrev en process som kan liknas vid denna. Linus umgicks (som precis nämnts) med och såg upp till äldre kriminellt belastade individer och tog efter dessa personers åsikter och värderingar allt mer. Rickard bestämde sig för att aldrig mer gå till Arbetsförmedlingen eller söka ett vanligt jobb när han gick med i sitt gäng, han ansåg att han då stod utanför samhället. Dessa tidpunkter i Linus och Rickards liv kan betraktas som en övergång där antikriminella definitioner av lagen ersattes med prokriminella. Eftersom intervjudeltagarna ägnade sig åt kriminella handlingar redan innan de gick med i gäng var prokriminella definitioner i olika utsträckning redan etablerade hos dem. Inom gänget förstärks redan existerande prokriminella definitioner och även nya byggs upp. Den sjunde tesen handlar om att individens associationer till andra individer med de olika definitionerna av lagen (de pro- och de antikriminella) kan variera med avseende på frekvens, varaktighet, prioriteringar och intensitet (Ibid, s.89).

Gängmedlemmarna utgör den enskilda individens närmaste umgängeskrets, i vilken Sutherland menar att det brottsliga beteendet lärs ut (Ibid, s.89). Enligt Thrasher tenderar människor att söka sig till likasinnade för att finna gemenskap och tillhörighet.

Intervjudeltagarna hade ett kriminellt handlingsmönster och sökte sig därför till andra individer med liknande beteende- och handlingsmönster - gäng (1927, s.37). Gällande denna tes finns det en intressant aspekt värd att nämna. Samtliga intervjudeltagare har som tidigare nämnts slutat begå kriminella handlingar och är inte längre medlemmar i något gäng - de är inte längre associerade till individer med prokriminella definitioner av lagen. Det har skett en förändring – varians – i intervjudeltagarnas associationer till andra individer i och med en förändring av deras omgivning. Den åttonde testen menar på att inlärningsprocessen för brottsligt beteende går till på samma vis som all annan inläring (Sutherland, 1992, s.90). Den nionde och sista tesen uppger att brottsligt beteende är ett uttryck för generella behov och värderingar, och det kan inte förklaras med sådana eftersom icke-brottsligt beteende är ett uttryck för samma sorts behov och värderingar. En tjänsteman och en yrkeskriminell har samma mål med sina respektive sysselsättningar – att få pengar. Värderingar och behov kan därför inte användas för att förklara avvikande beteende som kriminella handlingar eftersom

det också förklarar konformt beteende (Ibid, s.90). Detta är enligt mig något som kan problematiseras utifrån den kritik som har riktats mot teorin⁸ om att den inte är tillräckligt utförligt beskriven. Om både konformt och brottsligt beteende är uttryck för värderingar och behov bör dessa beteenden också kunna förklaras utifrån värderingar och behov. Min tolkning av Sutherland är att han menade att om två motsatsbeteenden (konformt respektive brottsligt beteende) kan förklaras med samma orsak finns det inte längre någon motsats, beteendena är i sådant fall likadana. Enligt mig *kan* dessa beteenden betraktas som samma typ av beteende. Även om det är två motsatsbeteenden är båda ett uttryck för värderingar och behov, vilket Sutherland själv också menade. Det hade varit behjälpligt med en utförlig förklaring av resonemanget som ledde Sutherland fram till denna tes. Min uppfattning är att eftersom det är två beteenden av samma slag kan dessa också förklaras på samma vis. Enligt mig är skillnaden mellan brottsligt beteende och konformt beteende (bortsett från det faktum att det förstnämnda är olagligt) är att det är uttryck för *olika* värderingar, men troligtvis samma behov. Det mänskliga behovet av (bl.a.) trygghet och gemenskap är enligt mig detsamma för alla individer, däremot har olika individer och kulturer skilda värderingar. Linus uppgav att han gick med i gäng för att finna just gemenskap och trygghet, det fanns ett *behov* av detta. Markus växte upp i en familj där annorlunda *värderingar* (jämfört med familjer med konformt beteendemönster) lärdes ut eftersom majoriteten av hans familj hade ett brottsligt beteendemönster. Även inom gänget lärs brottsliga värderingar ut. Det är på så vis förståeligt att Markus sökte sig till en miljö (gäng) som liknande den som han hade vuxit upp i. I dessa fall anser jag, till skillnad från Sutherland, att behov och värderingar kan förklara ett brottsligt beteende.

Många av intervjudeltagarnas svar på frågan ”Hade du några förväntningar på vad medlemskapet skulle innebära innan du var involverad i gänget?” kunde kopplas till Kleins begrepp ”*master identity*”. Klein skriver att gängmedlemmar har en stark och konstant identitet som just gängmedlem (2001, s.10). Flera av intervjudeltagarna hade förväntningar om tillhörighet och broderliga relationer och som tidigare nämnts uppfylldes sällan dessa förväntningar. Trots detta berättade flera av deltagarna om familjeliknande relationer inom gänget och att de då upplevde att de kunde lita på sina närmaste gängkollegor. Det var framför allt när de hade lämnat gänget och kunde se tillbaka på den tiden som de insåg att det

⁸ Se avsnitt 3.3. Kritik.

egentligen inte fanns några familjeliknande band gängmedlemmar emellan. Klein menar också att gänget förstärker sin identitet genom att använda allt som kommer i dess väg till sin egen fördel, oavsett om det är något positivt eller negativt (Ibid, s.10). Thrasher för ett liknande resonemang då han menar på att gänget stärks när ett gemensamt hot riktas mot samtliga gängmedlemmar (Thrasher, 1927, s.26f). Rickard umgicks endast med sina gängkollegor eftersom ingen annan ville eller orkade ha med honom att göra, enligt honom är det få som orkar ha en relation med en gängmedlem eftersom dennes liv ofta är kaotiskt och ostabilt i jämförelse med andra individers liv. Detta skulle kunna anses vara en sådan situation som gänget använder för att stärka gruppens identitet genom att vända det negativa - att ingen utanför gänget ville umgås med Rickard - till något positivt. Det positiva blir då att eftersom gänget mer eller mindre bara har varandra att umgås med blir gruppen allt mer sammansvetsad och gruppidentiteten, the master identity, stärks.

6.2. Slutsats

Jag har sökt förståelse för varför vissa personer (intervjudeltagarna) har valt att gå med i gäng. Jag har under intervjuerna fått varierande svar men har ändå kunnat urskilja ett mönster. Majoriteten av intervjudeltagarna upplevde ett utanförskap redan som barn vilket ledde till att de sökte sig till kriminalitet och senare gäng. Klein skriver att bl.a. asocialt beteende och en svår skolgång är karaktäristiskt för gängmedlemmar (1995, s.76), utanförskapet kan betraktas leda till ett asocialt beteende och för flera av intervjudeltagarna var skolan en svår period. Gällande valet att gå med i gäng har det inledande citatet visat sig vara mer träffande på studiens resultat än vad jag hade räknat med. Markus sökte skydd och Linus ville känna tillhörighet och gemenskap, i slutändan fick båda uppleva att gänget inte kunde leva upp till deras förväntningar. Båda fick också flytta som en konsekvens av konflikter som uppstod p.g.a. gängmedlemskapet. Flera av intervjudeltagarna talade om konflikter och allvarligt drogmissbruk som gängmedlemskapets baksida, för Lars och Linus var drogerna en stor anledning till att de överhuvudtaget sökte sig till gäng. Rickard såg en ekonomisk fördel i att gå med i gäng. Markus berättade att han hade vissa positiva erfarenheter av gängmedlemskapet, vid flera tillfällen ställde hans gängkollegor upp för honom vilket stämmer överens med BRÅ's rapport (1999, s.19). Min tolkning av intervjuerna är att orsaken till kriminellt beteende många gånger kan härledas tillbaka till ett utanförskap i barndomen. Valet att gå med i gäng tycks bero på ett behov av att finna skydd och tillhörighet, förse sig själv med droger och ett strategiskt val för att gynna den egna narkotikaförsäljningen.

6.3. Vidare forskning

Jag har i denna studie valt att inte diskutera eller jämföra intervjudeltagarnas erfarenhet av gäng baserat på geografisk plats. Som tidigare nämnts har vissa av deltagarna erfarenhet av gäng i andra delar av Sverige än Stockholmsområdet där deltagarna vid studiens genomförande var lokaliserade. Ett förslag på framtida forskning är att genomföra en jämförande studie där gängmedlemmar från olika delar av Sverige inkluderas. Jag skulle finna det intressant att jämföra dessa individers olika erfarenheter och åsikter kring gängmedlemskap för att undersöka (om det finns) likheter och skillnader kopplade till vilken geografisk plats individen tillhör.

För flera av intervjudeltagarna var skolan en svår period då de umgicks med kriminellt belastade vänner och hade ett bråkigt beteende. Detta ledde till att de började begå kriminella handlingar och senare sökte sig till gäng. En studie med huvudfokus på gängmedlemmars skolgång kan belysa den problematik som gängmedlemmarna själva berättar om. Barn och tonåringar spenderar (förhoppningsvis) en stor del av sin uppväxt i skolan. Därför anser jag att skolan bär ett stort ansvar att arbeta både preventivt och repressivt för att undvika och motverka att unga personer hamnar på fel väg i livet. Utifrån en sådan studie kan åtgärder föreslås för att undvika att unga personer söker sig till kriminalitet och gäng.

6.4. Tack

Slutligen vill jag tacka Markus, Rickard, Linus och Lars för att ni har deltagit i studien och berättat om era erfarenheter. Jag vill också tacka min handledare Lena som alltid, trots semester och helger, har funnits tillgänglig och kommit med värdefulla tips och råd under arbetet med uppsatsen. Utan er – ingen uppsats. Tack!

7. Referenser

7.1. Litteraturförteckning

Bolden, C. (2013) "Tales From the Hood: An Emic Perspective on Gang Joining and Gang Desistance", *Criminal Justice Review*, December 2013, vol. 38, no. 4, s.473-490.

Brottsförebyggande rådet, BRÅ (1999) *MC-Brott*. BRÅ-rapport 1999:6. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Bryman, A. (2011) *Samhällsvetenskapliga Metoder*. Andra upplagan. Malmö: Liber AB.

Cohen, A. K. (1955) *Delinquent Boys: The Culture of the Gang*. New York: The Free Press.

Curry, G.D. & Decker, S.H. (1998) *Confronting Gangs. Crime and Community*. Los Angeles: Roxbury Publishing Company.

Klein, M. (1995) *The American Street Gang: It's Nature, Prevalence, and Control*. New York: Oxford University Press.

Klein, M. W. (2001) "Resolving the Eurogang Paradox". I: Ed. Klein, M.W., Kerner, H-J., Maxon, C.L. & Weitekamp, E.G.M (red), *The Eurogang Paradox. Street Gangs and Youth Groups in the U.S. and Europe*, Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.

Kvale, S. och Brinkmann, S. (2009) *Den Kvalitativa Forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur AB.

Sarnecki, J. (2010) *Brottsligheten och Samhället*. Lund: Studentlitteratur AB.

Sarnecki, J. (2001) *Delinquent Networks*. Cambridge: University Press.

Sarnecki, J. (2009) *Introduktion till Kriminologi*. Andra upplagan. Lund: Studentlitteratur.

Skrinjar, M. (2003) "Forskare eller 'babe'? Om genuskonstruktioner i intervjusituationer", I: Skrinjar, M. *Bilder av och åtgärder mot narkotika(miss)brukare – en reflexiv studie*. Rapport 2005:1. Kriminologiska institutionen, Stockholms Universitet.

Sutherland, E., Cressy, D. & Luckenbill, D. (1992) *Principles Of Criminology*. 11th ed. Philadelphia: Lippincott.

Thrasher, F. (1927) *The Gang*. Chicago: The University of Chicago Press.

7.2. Övriga källor

Vetenskapsrådet, Forskningsetiska principer: <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>
(Hämtad 2014-12-17).

8. Bilaga: Intervjuguide

- Hur gammal är du och hur länge sedan var det som du var med i ett gäng?
- Kan du berätta om vilken typ av gäng du var med i?
 - Fanns det några olika positioner eller hierarkier inom gänget?
 - Vilken position hade du?
- Varför sökte du dig till gänget?
- Hade du några förväntningar på vad medlemskapet skulle innebära innan du var involverad i gänget?
 - Infriandes dessa (några/alla) förväntningar?
 - Var det något som du inte hade räknat med som kom ”på köpet” i och med medlemskapet?
- Finns det något som lockar med att vara en del av ett gäng?
- Fick du göra några uppoffringar för att gå med i gänget?
 - Tyckte du då att det var en uppoffring som var okej att göra?
 - Hur ser du på det idag?
- Hur hamnade du i gänget?
 - Var det ett aktivt val eller ”snubblade” du in?
 - Hur gick det till när du blev medlem i gänget?
- Hur kommer det sig att du inte föll in i ett ”vanligt” liv med ett ”vanligt” jobb o.s.v.?
- Vad tror du skilde/skiljer sig från dig och de personer som inte valde att ägna sig åt gäng kriminalitet?
- Varför tror du att andra går med och är kvar i gäng?
- Kan alla människor vara med i ett gäng eller är det något speciellt som krävs?